Rok 2. №. 97. Sosnowiec, piątek 29 kwietnia 1927 roku. Cena numeru 10 groszy

DZIENNIK PRACY EXPRES ZAGŁĘBIA

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Prenumerata wynosi miesięcznie
zł. 1.50.

Adres redakcji i administracji: Sosnowiec, 3 Maja 13, tel. 10.45 lub Piłsudskiego 8, telefon 4-97, telefon mieszk. redaktora: 6-92,

Wydawca: H. Monsierska—Red. W. Monsiorski.

FILJE: Będzin, hotel Bristol; Grodziec ulica Kościuszki; Zawiercie, ulica Piłsudskiego, dom Lendora.

Od wydawnictwa.

Dla uniknięcia możliwych nieporozumień, zaznaczamy, że wskutek ogromnego zwiększenia się nakładu „Dziennika Pracy—Expresu Zagłębia" dodawanie trzeciej kartki w środku tygodnia jest rzeczą technicznie niewykonalną na jednej maszynie.

Wzamian za przyobiecany dodatek wydawać będziemy numery poniedziałkowe w formacie zwykłym, a więc nie 2, lecz 4 strony, zaznaczając, że po święcie, które przypadnie w środku tygodnia, pismo nasze ukazywać się nie będzie.

Rozwiązanie rady miejskiej w Wilnie.

WARSZAWA, 28.4. (wł.). Na wniosek wojewody Waszkiewicza minister spr. wewn. rozwiązał radę miejską w Wilnie, której skandaliczna gospodarka wywoływała ciągłe skargi i niezadowolenie ludności.

Nadzwyczajna komisja do walki z nadużyciami.

WARSZAWA, 28.4. (wł.). Dekret powołujący do życia nadzwyczajną komisję do walki z nadużyciami, głosi, że komisja wszczyna dochodzenie na wniosek premjera, na wniosek najwyższej izby kontroli państwa, lub też komisja sama wszczyna dochodzenie, jeżeli jest przekonaną, że popełniony został czyn karygodny, naruszający interesy państwa.

Działalność komisji rozciąga się na cały obszar Rzplitej.

Z pod kompetencji komisji wyjęte są stowarzyszenia religijne.

Pomoc doraźna z funduszu bezrobocia.

Zarząd przedłużył ją i na miesiąc maj.

WARSZAWA, 28. 4. (wł.) Pod przewodnictwem dyr. Szubartowicza odbyło się wczoraj posiedzenie zarządu gł. funduszu bezrobocia.

Na posiedzeniu tem wypowiedziano się jednomyślnie za przedłużeniem państw. akcji doraźnej w miesiącu maju na zasadach i terenach dotychczasowych oraz na kilku nowych terenach. Ostateczną decyzję w tej mierze poweźmie p. minister pracy.

Uchwalono też objęcie akcją pomocy oraźnej wszystkich szeregowych, zdemobilizowanych po wrześniu 1926 r., którzy przed powołaniem do wojska pracowali w zakładach pracy, podlegających zabezpieczeniu.

450,000 zł. na wychowanie fizyczne

WARSZAWA, 28.4. (wł.). Rada ministrów na posiedzeniu wczorajszem zatwierdziła wniosek min. spraw wojsk., min. wyzn. rel. i ośw. publ. oraz min. spraw wojsk. w sprawie przyznania 450,000 zł. na cele wychowania fizycznego. Z sumy tej pokryte być mają wydatki na budowę reprezentacyjnego stadjonu w Warszawie; urządzenie państwowego instytutu wychowania fizycznego w Warszawie, budowę pływalni reprezentacyjnej w Warszawie, tworzenia ośrodków wychowania fizycznego w całem państwie etc.

Przygoda sosnowiczanki w stolicy.

Wciągnięto ją do stajni i zgwałcono.

WARSZAWA, 28.4. (wł.). Sosnowiczanka Stanisława Kowalska w drodze do Białegostoku zatrzymała się od pociągu do pociągu w Warszawie. Zaznajomiwszy się z jakimś jegomościem, udała się z nim w kierunku ulicy Nowej. Nagle z bramy wypadło 3 drabów, którzy wciągnęli K. do stajni i tu dopuścili się na niej kolejno gwałtu.

Policja aresztowała dwuch zbrodni rzy: Bolesława Ziomka i Marjana Sekułę. Dwaj inni zdołali się ukryć.

Samobójstwo intendenta.

WARSZAWA, 28. 4. (wł.) Dziś o godz. 7 rano w gmachu wyższej szkoły intendentury wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie kapitan-intendent Leopold Leonard Olheim. Władze znalazły list, w którym samobójca oświadcza, że przyczyną samobójstwa jest apatja życiowa.

Kpt. Olheim osierocił żonę i dziecko.

Nowe bogactwa Polski.

WARSZAWA 28. 4. (wł.) Na Sląsku odkryto pokłady rudy, zawierającej 25 proc. aluminjum.

W związku z tem odkryciem powstanie niebawem wielka huta aluminjum.

Nowa ustawa prasowa zacznie obowiązywać dnia 15 maja.

WARSZAWA, 28.4 (wł.) W sobotę dnia 30 b. m. ukaże się w „Dzienniku Ustaw" tekst nowej ustawy prasowej.

Ustawa wejdzie w życie w dwa tygodnie po ogłoszeniu t. j. dnia 15 maja b. r.

Pisma donoszą, że...

Ks. prymas Hlond organizuje na wielką skalę opiekę nad polakami zagranicą.

—

W poniedziałek 2 maja przybywa do Warszawy wycieczka kupców polskich z Ameryki w liczbie około 250 osób.

—

Od tygodnia szaleją w Danji gwałtowne burze i orkany, wyrządzające na lądzie i na morzu poważne szkody.

—

W sądzie okręgowym w Białymstoku dokonano kradzieży wartościowych dowodów rzeczowych na sumę kilku tysięcy złotych.

—

W Warszawie została zlikwidowana wielka banda fałszerzy paszportów zagranicznych.

—

Pracownicy komunikacyjni w Berlinie nie będą świętować 1 maja.

—

Ustawa przemysłowa została zatwierdzona przez radę ministrów.

—

Na terenie całej Rzeczypospolitej czynnych było na początku b. r. 1189 spółek akcyjnych rozporządzających 1872 miljonami złotych kapitału. Największą sumę reprezentowały spółki akcyjne górnicze.

—

Komitet wyborczy do rady miejskiej w Warszawie otrzymał zgłoszenie 13 list wyborczych.

—

Powódź w dolinie Łaby i Odry rozszerza się coraz bardziej i przybiera katastrofalne rozmiary.

—

Stany Zjednoczone pożyczyły Europie w b. r. około 361 miljonów dolarów.

—

Szkody wyrzadzone przez wylew rzeki Missisipi, wynoszą 500 miljonów dolarów.

—

W nocy 27 b. m. straż sowiecka przekroczyła granicę polską i zaatakowała naszą straż w miejscowości Sergiejczyki. Atak odparto ze stratami sowieckiemi.

—

W Małopolsce wschodniej czynione są przygotowania do wielkiego strajku rolnego.

—

Dymisja wojewody lwowskiego — Garapicha została postanowiona. Następcą jego będzie prawdopodobnie gen. Górecki.

—

W Kalkucie wybuchła epidemja cholery. 50 tysięcy osób zachorowało, a 15 tysięcy zmarło.

—

Prochy Słowackiego spoczną na Wawelu w dniu 25-go czerwca b. r.

Akcje.

Warszawa, 28.4.

Bank Dyskontowy 131.50,
Bank Handlowy 8 75 — 8.60 — 8 65
Bank Polski 154,00 — 156,50 — 155,50
Bank Zachodni 5,15 — 5 00
Bank Zw. Spół. Zarobk. 95,00
Kijewski 92,00
El. w Dąbrowie 80.00
P. I. tow. elektr. 0,26
Siła i światło 124,00
Częstocicie 3,40 — 3,45
Gosławice 80,00
Zjedn. ziem pol 4,30 — 4,00 — 4.15
Cukier 5,25 — 5,20 — 5,30
Firley 60,00 — 63,00
Łazy 0,43
Wysoka 7,75 — 7,30 — 7,15
Węgiel 108.00 — 110,00 — 109,00
Nobel 5 05 — 4.90 — 4,95
Cegielski 47,25 — 47.00
Fitzner i G. 7,00
Lilpop 26,50 — 27 50
Modrzejów 10,30 — 10.70 — 10.50
Norblin 162,50 — 163,50
Ostrowieckie 85,00
Parowozy 0,89
Pocisk 3,55 — 3,50
Rohn 0,92
Rudzki 2.10 — 2,02 — 2,05
Drzewo 1 20
Starachowice 4,40 — 4,60 — 4,52
Zieleniewski 23,00
Zawiercie 4 ,00
Zyrardów 20,25 — 21,00 — 20.60
Borkowski 3,80
Haberbusch 140,00
Spirytus 3,85 — 3 75 — 3,80
Zegluga 0,41 — 0,42
Tendencja cokolwiek mocniejsza.

„Odpolszczanie" przemysłu w Zagłębiu.

Jeśli aktualną i to bardzo aktualną jest sprawa spolszczenia przemysłu śląskiego, to nie mniej palącą jest sprawa obrony przemysłu Zagłębia Dąbrowskiego przed grożącem mu „odpolszczeniem" ze strony obcych kapitalistów, a w pierwszym rzędzie francuzów.

W przemyśle naszym, znajdującym się przeważnie w rękach kapitalistów francuskich, wszystkie naczelne stanowiska są obsadzane przez inżynierów francuzów. Ci sprowadzają sobie z Francji całe masy pomocników, inżynierów i urzędników, którzy zajmują już nawet stanowiska pośledniejsze.

Polacy schodzą, albo raczej zeszli już do rzędu obywateli 2-ej klasy. Wytworzyły się tak anormalne stosunki, że dziś w niektórych towarzystwach trudną lub zgoła niemożliwą jest rzeczą porozumieć się z szefami po polsku, jak to ma miejsce w tow. Renarda.

Polak na stanowisku dyrektora lub na innem „wyższem" ma tak szczupły zakres władzy, że jest ona raczej fikcyjną, niż faktyczną.

O tem, czy polacy są zdolni do kierowania przedsiębiorstwami przemysłowemi, dyskutować chyba nie potrzebujemy.

Wiemy przecież, że w czasach przedwojennych polacy prowadzili mnóstwo wielkich przedsiębiorstw w Rosji i zyskali ogólne uznanie, jako niedoścignieni niemal pracownicy i pierwszorzędni organizatorzy. Zresztą nie potrzeba przykładów z Rosji, gdyż wystarczy porównać gospodarkę polską z gospodarką francuską w naszem Zagłębiu, aby zobaczyć ogromną różnicę na korzyść polaków.

Zakłady, kierowane przez polaków, stoją pod względem technicznym niepoprównanie wyżej od przedsiębiorstw, prowadzonych przez francuzów.

Urządzenia techniczne, domy robotnicze i t. p. np. na kop. „Jowisz" lub na „Juljuszu" mówią same za siebie i z niemi nie mogą być nawet porównywane urządzenia takiego towarzystwa sosnowieckiego.

Kierownicy obcokrajowcy, eksploatując robotnika polskiego w sposób niemożliwy, powodują częste zatargi, a niekiedy nawet większe awantury. W takich wypadkach obcokrajowiec chowa się zręcznie za kierowników polskich, którzy załatwiają sprawy pod dyktando kapitalistów francuskich i w ten sposób na siebie ściągają nienawiść robotnika polskiego.

Takiemu stanowi rzeczy należałoby bezwzględnie położyć kres, a zająć się tem winno w pierwszym rzędzie stowarzyszenie techników.

Iest to sprawa b. drażliwa, ale poruszyć ją należy, gdyż zło się pleni coraz bardziej i godzi w najistotniejsze nasze interesy.

A i rząd nie powinien przechodzić nad tą sprawą do porządku dziennego. Przy dzisiejszem bezrobociu należy bezwarunkowo ograniczyć prawnie napływ sił obcych do kraju. Mamy przecież politechniki, mamy akademję górniczą, kilka wyższych szkół handlowych, a więc nie odczuwamy braku specjalistów, by ich aż z zagranicy sprowadzać potrzeba. (s.)

Z pertraktacji w przemyśle górniczym.

Konflikt należy uważać za zażegnany.

W ubiegłą środę w Dąbrowie Górniczej w sali rady zjazdu przemysłowców Zagłębia Dąbrowskiego o godz. 4 popołudniu rozpoczęły się pertraktacje pomiędzy przedstawicielami przemysłu, a robotnikami

Udział w pertraktacjach z ramienia rady zjazdu przemysłowców wzięli pp: dyr. Dobrzański, inż. Raźniewski, dyr. Wojewódzki, inż. Strzemecki inż. Zalewski i inż. Zieliński, a z ramienia centr. związku górników poseł Stańczyk, sekretarz Bilnik, Szpruch, delegat z Małopolski — Papuga oraz delegaci poszczególnych kopalń

Konferencja odbywała się pod przewodnictwem okręgowego inspektora pracy, inż. Józefa Gallota.

Po długich debatach na temat trudności zbycia węgla, jako też ciężkiego materjalnego położenia robotników, na wniosek przewodniczącego, inż. Gallota, aby dotychczasową umowę przedłużyć bez zmian na rok następny, przedstawiciele rady zjazdu przemysłowców oświadczyli, że propozycję tę ze wszystkiemi argumentami przedstawią radzie zjazdu i w możliwie najbliższym czasie zostałaby zwołana ponowna konferencja.

Ponieważ jednak obliczania zarobków za miesiąc kwiecień winny się rozpocząć w pierwszych dniach maja, insp. Gallot wysunął nową propozycję, a mianowicie przedłużenia przejściowej umowy starej do 1-go maja, t. j. pozostawienia obecnej.

W terminie zaś między 6-ym, a 10-ym maja odbyłyby się ponowne układy na temat propozycji obniżenia płac przez przemysłowców, jako też propozycji centr. zw. górników na temat podwyższenia zarobków o 15 procent, względnie pośredniej propozycji, insp. Gallota, pozostawienia umowy poprzedniej bez zmian. Po kilkugodzinnej naradzie przedstawiciele rady zjazdu przemysłowców, oraz przedstawiciele centr. zw. górników wyrazili zgodę na propozycję, wysuniętą przez insp pracy.

Z powyższego wynika więc, iż na skutek interwencji insp. J. Gallota, sprawa układów rusyła z miejsca i początkowy efekt jej jest ten, że w każdym razie zamierzonej obniżki płac od kwietnia nie będzie

Należy przypuszczać, że i dalsze wyniki konferencji będą również pomyślne i do zatargu w przemyśle górniczym nie dojdzie.

Po zakończeniu układów odbyto jeszcze konferencję ze zjednoczeniem zaw. polskiem i wreszcie ze związkiem „praca polska", które to organizacje przyjęły również propozycje inspektora pracy.

Pertraktacje zakończono o godz. 10 ej wieczorem.

W sobotę, dn. 30 kwietnia 1927 r. o godz. 7 rano, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci, odbędzie się w kościele parafjalnym w Będzinie Msza żałobna za spokój duszy

ś. p. Leokadji z Frontczaków Wójcikowej

o czem zawiadamiają

Mąż z rodziną.

Plany działalności Polskiej Macierzy Szkolnej w Zagłębiu.

Program zjazdu okręgowego P. M. S. w Sosnowcu.

Okręgowy zjazd Polskiej Macierzy Szkolnej odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 7 wiecz. w Sosnowcu na plebanji. Obecność wszystkich delegatów kół P.M.S. w Zagłębiu konieczna.

Oprócz zwyczajnego porządku dziennego, sprawozdań z działalności i kasowego jest na porządku dziennym referat o budowie Domu P.M.S w Sosnowcu, wybór nowego zarządu i program pracy na rok 1927.

Ostatni punkt porządku dziennego przewiduje omówienie następujących spraw:

1) Zjazd wszystkich, pełnych zarządów kół P.M.S. w Będzinie w sali zamkowej a) referat o pracy ośw. wśród robotników, włościan i wśród kobiet.

2) Zjazd członków i sympatyków P.M.S. z całego okręgu w Sosnowcu: a) referat zarządu głównego P.M.S., b) metody zdobycia funduszu na Macierz, c) o teatrach i chórach robotniczych i włościańskich, d) organizacja kół młodzieży.

3) Lustracja kół przez zarząd okręgu.

4) Dalsze starania się o organizację bibljotekek szkolnych przez lat 5 w całym okręgu.

5) Poruszenie opinji publicznej w kierunku budowy domu P.M.S na własnym placu w Sosnowcu, wyłonienie komitetu okręgowego budowy Domu Macierzy na placu koło cekrwi w Sosnowcu.

6) Dążenie do organizacji publicznych bibljotek miejskich

7) Organizacja wsi w kierunku budowy domów ludowych.

8) Organizowanie szwalni i gotowalni dla dziewcząt robotników i wiejskich a na tem tle urabianie ideowców Polsk. Macierzy Szkolnej.

9) Uchwalenie wycieczki młodzieży robotniczej i włościańskiej do Krakowa.

Na zjeździe Okręgu P.M.S. w dniu 29 bm. zarząd Okręgu P.M.S. zaprojektuje nadto podział terytorjalny kół P. M. S. w Zagłębiu według następującego planu:

1) Sosnowiec: sam dla siebie, gmina Ożarowiec i gmina Bobrowniki.

2) Koło Będzin — miasto i gmina Będzin i gmina Łagisza.

3) Dąbrowa: — miasto Dąbrowa i Gołonóg Łosień, Łęka Tuczna-Baba.

4) Grodziec: — Gmina Grodziec i gmina Wojkowice Kościelne.

5) Zagórze: — gmina Zagórze, Strzemieszyce Małe, Strzemieszyce Wielkie.

6) Koło Klimontów:— Niemce, Granica.

7) Koło Niwka: — gmina Niwka z Dańdówką i Niegowonice, Grabowa, Błędów, Okradzionów.

8) Koło Czeladź: — gmina Czeladź, Saturn, Piaski.

Krwawa walka na ulicy Pańskiej w Sosnowcu.

Pod ciosami noży pada cała rodzina.

Wielka sjesta rodzinna odbywała się w domu państwa Gonstlików. W uczcie tej wzięli udział: Leokdja, Wiktorja, Aleksander i Stanisław Gonstalikowie oraz Bronisław Hajduk, adorator panny Leokadji Gonstalik. Bawiono się doskonale. Wypito co niemiara. Humory dopisywały. Wszystko byłoby jaknajlepiej,

gdyby nie ten Oleś.

Przyzwyczajony do stałych kłótni przy uprawianiu zawodowej gry w trzy blaszki, musiał sprowokować p. Hajduka.

Wiadomo, p. Hajduk nie w ciemię bity — chłop wielki i muskularny. Momentalnie więc puścił swe pięści w ruch.

Oleś pod razami zadanych ciosów padł na ziemię, ale nie skapitulował.

Wydobył

z za cholewy nóż

sprężynowy i zaatakował przeciwnika.

Całe towarzystwo momentalnie podzieliło się na dwie strony.

Chwycono za broń.

Noże, butelki, krzesła i t. p. meble lżejsze poszły w ruch. Kobiety bohatersko walczyły po dwóch przeciwnych stronach. Jak ulica Pańska jest Pańską, nie widziano takiej bójki. Zaalarmowano policję. Przybyli na miejsce walki dwaj policjanci nie mogli rozbroić walczących.

Walka wrzała coraz namiętniejsza. Na pomoc pospieszył większy oddział policji, który niezwłocznie przystąpił do rozbrajania walczących stron, a był to już najwyższy czas. Krew bowiem

lała się strumieniem.

Ostatecznie walczących obezwładniono. Na pobojowisku pozostali zmasakrowani nożami Oleś Gonstalik i Bronisław Hajduk. Wezwano lekarza, który na miejscu opatrzył rany dwuch bohaterów i polecił przewieźć ich do szpitala.

Damy również poniosły poważne uszkodzenia.

Snadź ostre przeciwnicy mieli noże, bowiem w białe ciałka kobiece grzęzły one głęboko. Poranione damy trzeba było należycie opatrzyć i obie położyć do łożeczka.

Reszta towarzystwa również nie wyszła na tem cało. Biedny lekarz dużo miał pracy.

Tak zakończyła się sjesta rodzinna „we famielji" Gonstlików, a ostateczny epilog tej sprawy rozegra się wkrótce przed kratkami sądowemi.

Przeciw wymiarowi podatków.

W dniu 27 IV. 27 r. o godz. 7 wiecz. w spółdz. kredytowej Zagł. Dąbrowskiego odbyło się zwyczajne zebranie członków w sprawie podatku przemysłowego za 1926 r. przy udziale 75 członków.

Zebranie zagaił prezes spółdzielni.

Na przewodniczącego wybrano p. A. Haukego, który zaprosił do prezydjum pp. Utrackiego i na sekretarza p. Komarka.

Postanowiono wystąpić do władz o zawieszenie dotychczasowych komisyj podatkowych z powodu upływu kadencji. Wybrano i upoważniono jednogłośnie do interwencji u władz pp. A. Haukego, Hessego, Utrackiego i na zastępcę p. Komarka.

Uchwalono następujące rezolucje:

Członkowie spółdzielni kredytowej Zagłębia Dąbrowskiego, zebrani w dniu 27 kwietnia 1927 r., upoważniają pomienione wyżej osoby:

1) do rozpoczęcia kroków w sprawie rażąco nierównomiernego i krzywdzącego liczne jednostki wymiaru podatku przemysłowego za rok 1926 na terenie Sosnowca przez miejscowe komisje podatkowe, a w szczególności upoważniają wyżej wymienionych do wnoszenia zażaleń względnie zaskarżeń do władz.

2) Wzywają zarząd spółdzielni, aby zwrócił się do urzędu skarbowego z następującem zażaleniem:

Większość członków komisji i podkomisji podatkowej dla Sosnowca sprawuje swe mandaty nieprzerwanie przeszło od pięciu lat, co jest sprzeczne z duchem ustawy tembardziej, że osoby te wcale nie cieszą się zaufaniem szerszego ogółu. To zaufanie straciły m. in. dlatego, iż nie przestrzegają należytej bezstronności, faworyzując siebie i swych sympatyków, rujnując zaś nieomal swych antagonistów. Jaskrawym przykładem jest wymiar podatku przemysłowego dla p. Witkowskiego Władysława zamieszkałego przy ul. Racławickiej w wymiarze złotych 60, podczas gdy jednocześnie mniej zamożny p. Zientara Kazimierz

żam. przy ul. Marjackiej ma tenże podatek wyznaczony w wysokości złotych 900 (a nadto 250 zł. podatku komunalnego, łącznie więc 1150 zł.) Dodać należy, że każda dzielnica miasta obfituje w podobne „kwiatki".

Komitet Słowackiego w Zagłębiu.

Z miłem zadowoleniem komunikujemy, że sprawa przewiezienia zwłok Słowackiego na terenie Zagłębia staje się coraz popularniejszą. Świadczą o tem coraz liczniejsze zgłoszenia organizacji.

Zgłoszeń jednostkowych trudno szeregować w komitecie. Notujemy tylko zgłoszenia ugrupowań i reprezentacyj:

Dr. Marczyński, prez. zw. legjonistów Zagłębia, dyrektor A. Zięba imieniem seminarjum naucz. w Dąbrowie Górniczej, Konstanty Ćwierk za pracowników redakcji „Kurjera Zachodniego", prezes Pieczyński im. domu ludowego kol. Saturn, prezes Wachelko im. ogniska zw. pol. naucz. szk. powsz. w Dąbrowie Górniczej.

Komitet wykonawczy prosi wszystkie zrzeszenia, aby na swoich zebraniach omówiły sprawę wyjazdu korporacji ze sztandarami na pogrzeb do Krakowa. Należy poczynić przygotowania co do ilości osób. Przypominamy, że Zagłębie wyjedzie dwoma pociągami specjalnemi. P. inspektor szkolny zajmuje się akcją wycieczki dzieci z całego Zagłębia.

Przypominamy, że wydział wykonawczy odbędzie posiedzenie jutro o godz. 7 wiecz. w magistracie.

Kronika.

KALENDARZYK.

Kwiecień 29 Piątek	† Piotra Rob. Katarzyny Wschód słońca 4.12 Zachód „ 6.55.

RADJO.

Piątek, — 29 kwietnia.

WARSZAWA.

12.00 Komunikat meteorologiczny

15.00 Komunikat gospodarczy.

15.30 Wykład dla maturzystów z cyklu „Historja Polska" — wygłosi prof. Henryk Mościcki.

16.00 Wykład dla maturzystów z cyklu „Historja Powszechna" — wygłosi prof Wł. Dzwonkowski.

16.30 Komunikat harcerski.

16.45 Program dla dzieci: „Wiesław" Brodzińskiego.

17.40 Koncert popołudniowy.

18.00 Komunikat meteorologiczny.

18.40 Rozmaitości.

19.00 Odczyt pt. „Sztuka japońska walczenia wręcz Dżiudzitsu" — wygłosi p. Henryk Jeziorowski.

19.30 Przerwa, przypuszczalnie komunikaty.

19.55 Komunikat rolniczy.

20.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawszawskiej.

W czasie przerwy koncertu wieczornego nadany będzie komunikat „Messager Polonais" w języku francuskim

Komunikat meteorologiczny.

Sygnał czasu. — Komunikaty prasowe.

KRAKÓW.

17.40 Transmisja z Warszawy.

18.40 Rozmaitości.

19.00 Odczyt pod tyt. „Czy hymeopatja ma podstawy naukowe?", wygł. S. Breyer.

19.30 Odczyt pod tyt. „Sport polski na terenie międzynarodowym", — wygł. H. Szatkowski.

20.00 Przerwa, ewent. komunikaty.

Od 20.15 Transmisja z Warszawy.

POZNAŃ.

17.15 Arje i pieśni w wykonaniu solistów opery poznańskiej.

18.45 Część nadprogramowa.

19.00 Odczyt: Red. Cz. Kędzierski: „Walka z frakiem w Poznaniu w XIX wieku".

19.30 Kom. roln. gosp.

20.15 Transmisja kocertu Filharmonji Warszawskiej.

Teatr w Katowicach.

Sobota 30 bm. „Kościuszko pod Racławicami" dla młodzieży mniejszości językowej niemieckiej.

Niedziela 1 maja popoł. „Sprzedana narzeczona".

Niedziela 1 maja wieczorem „Księżniczka Czardasza" (występ Elny Gistedt).

Ogólna.

Zmiana wysokości odprawy. Z wiarogodnego źródła dowiadujemy się, że sfery miarodajne opracowują obecnie nowelę do ustawy emerytalnej, która przewiduje, również zmianę wysokości odprawy w chwili zwolnienia ze służby zarówno cywilnej i wojskowej. Wysokość odprawy w razie zwolnienia osoby posiadającej ponad 5 lat służby przewidziana jest w kwocie odpowiadającej 6 miesięcznej pensji.

Ku uwadze poborowych z cenzusem. Niejednokrotnie zdarzają się wypadki, że PKO nie uwzględniło odpisów matur wydanych przez sekretarjaty uczelni, a nie potwierdzonych przez rejentów.

Obecnie władze wojskowe otrzymały polecenie przyjmowania zaświadczeń uczelni o posiadaniu przez nich oryginałów matur poborowych, starających się o ulgi i odroczenia, ponieważ starania te połączone są z wielkiemi trudnościami, a władze szkolne nie wydają oryginałów matur.

Wobec powyższego wystarczy przy podaniu o odroczenie załączyć zaświadczenie wyższej uczelni zamiast oryginału matury.

Z Sosnowca.

(s) **Piękny dorobek Zagłębia w kierunku przysposobienia wojskowego.** Spokojna i rozważna praca kapitana Niteckiego na terenie 3 powiatów: będzińskiego, zawierckiego i olkuskiego w kierunku organizacji przysposobienia zrzeszeń społecznych i szkolnych najlepiej przedstawi się w cyfrach.

Dorobek to rzetelnej i celowej pracy rośnie z dnia na dzień, z godziny na godzinę.

A oto cyfry: hufce szkolne 918, związek strzelecki 504, tow. „Sokół" 235, związek straży ogniowych 679, związek harcerstwa 179, związek młodzieży polskiej 93, razem 2608.

Przy tej sposobności zwrócić musimy uwagę tym, od kogo to zależy, aby sprawę obozów wakacyjnych, dla młodzieży z Zagłębia potraktowano w tym roku rzetelnie, aby Zagłębie nie było kopciuszkiem. Tegoroczne obozy mają być koło Ojcowa.

Mamy nadzieję, że Zagłębie uzyska conajmniej **1000** miejsc.

(s) **Dom własny.** Statut stow. samopomocy mieszkaniowej „Dom własny" w Zagłębiu Dąbrowskiem został zatwierdzony postanowieniem p. wojewody kieleckiego. Stowarzyszenie to rozpocznie w najbliższym czasie działalność, której poświęcimy specjalny artykuł na łamach naszego pisma.

(s) **Zebranie tow. polek.** Dziś w sali przy kościółku Serca Jezusowego odbędzie się zebranie towarzystwa polek, na którem referat o organizacji tow. wygłosi ks. dr. Marchewka.

(s) **Amator podkładów.** Paciejowi Wiktorowi (Piłsudskiego 60) skradziono podkłady i szyny na sumę 250 zł.

(s) **Kradzież.** Domiński Abram (Dekierta 22) zameldował policji, że nieznani sprawcy, przez oderwanie kłódki od drzwi, dostali się do sklepu, skąd skradli 30 kilo skóry twardej wartości 300 zł.

Z Będzina.

(b) **Kontrola sanitarna w Grodźcu.** W związku z wydanym okólnikiem min. spraw wewn. o podniesieniu stanu sanitarnego w miastach i gminach, onegdaj w Grodźcu komisja sanitarna w składzie pp.: wójta Stan. Moraka, kom. posterunku A. Adamowskiego, posterunkowego pol. państw. St. Ordona, członka kom. sanitarnej Łukasza Goli i zastępcy lekarza weterynarji przy rzeźni w Grodźcu p. J. Kowalczyka przeprowadziła kontrolę wszystkich placów, śmietników i t. p. Jak wykazała kontrola, przepisy sanitarne przez mieszkańców nie są dokładnie przestrzegane, lecz po wyjaśnieniu udzielonem przez komisję, sprawa ta przybierze inny obrót, tembardziej, iż komisja zastrzegła stałą kontrolę. W tych dniach komisja przystąpi do kontroli składów, jatek, zakładów rzeźniczych, piekarskich i t. p.

(b) **Obchód 3-go maja w Będzinie.** W Będzinie czynny jest już od tygodnia komitet obywatelski, przygotowujący, obchód święta państwowego w rocznicę Konstytucji 3-go maja.

Rocznica ta tradycyjnie związana jest z kwestą na „Dar narodowy", przeznaczony na cele oświatowe P. M. Szk. Organizacja tej kwesty wymaga pomocy wielu ludzi, więc też komitet obywatelski odwołuje się do patrjotyzmu obywateli będzińskich i zwraca się do nich z apelem, by licznie garnęli się do pomocy komitetowi w organizowaniu kwesty, by przystroili swoje domy narodowemi barwami i nie skąpili grosza kwestarzom.

By obchód uświetnić komitet obchodu przygotowuje imprezy sportowe, na które złożą się:

1. Marsz sztafetowy drużyn wojskowych i organizacji P.W.
2. Biegi 400 i 100 metrowe,
3. Popis gimnastyczny,
4. Mecz piłki nożnej.

Dla zwycięzców w zawodach przygotowywane są przez komitet nagrody pieniężne oraz pamiątkowe żetony.

Komitet obchodu 3-go maja w Będzinie, wzywa sportowców i kluby sportowe Zagłębia i Śląska do licznego uczestnictwa w zawodach.

Zapisy do 2-go maja r. b. przyjmuje przewodniczący sekcji sportowej komitetu, kierownik III-go komisarjatu policji państwowej w Będzinie p. Jan Antczak.

Dnia 4-go maja w sali kina „Nowości" koncert wybitnych sił opery katowickiej i profesorów konserwatorjum katowickiego. Szczegóły podamy w następnym numerze.

(b) **Posiedzenie w sprawie kwesty ulicznej.** Dzisiaj o godz. 7 m. 30 w sali magistratu odbędzie się posiedzenie w sprawie kwesty ulicznej w dniu 3 go maja.

(b) **25-lecie szkoły zgromadzenia kupców.** Dnia 2 i 3 maja b. r. odbędzie się dwudniowa uroczystość, urządzona z racji przypadającego 25-lecia gimnazjum zgromadzenia kupców, dawnej szkoły handlowej. Komitet obchodu przewiduje liczny zjazd b. wychowańców, który dosięgnie liczby kilkuset osób. Dla przyjezdnych przewidziane są ulgi kolejowe i mieszkaniowe.

Komitet opracował już całkowicie program uroczystości, który rozpocznie się nabożeństwem w kościele parafjalnym, uroczystem odsłonięciem tablicy ku czci poległych, a zakończony zostanie bankietem w Katowicach w sali „Pod wypoczynkiem".

(b) **Z okazji 25-lecia** gimnazjum męskiego zgromadzenia kupców w Będzinie, dnia 2 maja br., otwartą zostanie o godzinie 15-ej wystawa prac uczniów w gmachu tejże szkoły, przy ul. Kołłątaja 37. Ze względu na to, że wystawa obejmować będzie również prace byłych uczniów, znanych artystów malarzy, zapowiada się niezwykle interesująco. Zwiedzać ją można od 2 — 4 maja włącznie, od godziny 10 — 18 ej.

(b) **Sędziowie na zawodach sportowych w dniu 3-go maja.** Dla drużyn, uczestniczących w marszu 6 kilometrowym, zostali zaproszeni nastepujący sędziowie: dla 23 p. a. p. p. Honiek, dla policji p. Katrynowski, dla Sokoła oficer 23 p. a. p., dla Strzelca p. Edw. Lange. Dla biegu 100 m. pp. Żarski i Binkiewicz, dla 400 m. pp. Gąsiorowski i Gołębiowski. Sekcją pokazową gimnastyki Sokoła kieruje p. Gołębiowski. Regulamin dla sędziów został już opracowany.

(b) **Zawody sportowe w dniu 3-go maja.** Oprócz omawianych już biegów w dniu 3-go maja, odbędą się zawody w piłkę nożną pomiędzy dwoma teamami. Team pierwszy tworzą Zagłębianka i Hakoach, team drugi Sarmacja i 23 p. a. p.

(b) **Lekkomyślność powodem nieszczęśliwego wypadku.** Onegdaj o godzinie 15 na kopalni „Koszelew", na podszybiu, pracował przy łączeniu wózków robotnik Konstanty Kula. W pewnym momencie nadjechał rząd wózków, ciągnionych przez konia. Furman, widocznie dla rozrywki, począł gwizdać na konia. Spłoszone zwierzę rzuciło się w bok, powodując wykolejenie wózków. Jeden z nich zwalił się na stojącego obok Kulę i przycisnął go do betonowego obmurowania. Nieszczęśliwy doznał naruszenia kręgosłupa i silnego stłuczenia biodra. Po udzieleniu pierwszej pomocy w

ambulatorjum kopalni, przewieziono go do szpitala św. Barbary. Kula jest żonaty i posiada pięcioro dzieci.

Z Czeladzi.

(c) **Redukcja dni roboczych.** W bieżącym tygodniu robotnicy kop. „Saturn“ pracowali tylko 4 dni.

(c) **Kto wydzierżawił bufet w parku?** W ub. wtorek odbyła się w magistracie licytacja na dzierżawę bufetu w parku miejskim. Bufet wydzierżawił p. Józef Stalmach, za 709 złotych.

(c) **Fałszywe 2 złotówki.** W ub. środę zauważono u konduktora autobusowego fałszywe 2 złotówki. Podrobione monety łatwo poznać po fałszywym dźwięku. Policja jest już na tropie fałszerzy.

Z Dąbrowy.

(d) **Rozrywki w dniu 3-go maja.** W dniu 3 maja zostanie urządzona na targowisku miejskiem zabawa ludowa, którą organizuje p. Szlompek. Program przewiduje wyścigi w workach, wyścigi z jajkiem, słup z nagrodą, oraz tańce. Część sportowa uroczystości zawiera bieg na 1.200 m., bieg 60 m. dla chłopców od lat 14 do 16, zawody w piłkę koszykową i siatkową. Przewidziane są liczne nagrody dla zwycięzców.

(d) **Zebranie robotników przemysłu metalowego.** Onegdaj o godz. 6 po poł. odbyło się w sali domu ludowego zebranie członków związku zawodowego robotników przemysłu metalowego. Na uwadę zasługuje sąd p Angiera o zajściach w hucie Bankowej, mianowicie p. Angier apelował do robotników, by w przyszłości wybierali bardziej odpowiednich delegatów, niż sprawcy zajść Pituła i Migalski, którzy swem postępowaniem mogli doprowadzić do smutnych zajść. Również p. Angier podkreślił taktowne zachowanie się policji, dzięki czemu uniknąć można było poważnych następstw.

(d) **Zakłócenie spokoju.** Niejaki Zieliński Józef, zamieszkały przy ulicy Wesołej powybijał szyby w mieszkaniu Zygulskiego Wacława. Zieliński poprzednio „zalewał robaka“.

Z Ząbkowic.

(x) **Zaprowadzić czystość i porządek.** Pomimo kilkakrotnych uwag dotąd Ząbkowice przedstawiają zbiór wszelkiego rodzaju nieczystości i nieporządku. Należałoby tę sprawę raz wreszcie uregulować.

(x) **Nieszczęśliwy wypadek w szklarni belgijskiej.** Onegdaj robotnikowi szklarni belgijskiej Szczepanikowi podczas pracy spadła na rękę wielka tafla szklana, powodując przecięcie żył. Wskutek upływu krwi Szczepanik stracił przytomność. Pierwszej pomocy udzieliło mu ambulatorjum.

Z Zawiercia.

(z) **Magistrat w obronie budżetu.** Przedstawiciele magistratu w poniedziałek będą bronili budżetu miasta Zawiercia w województwie. Skład przedstawicieli magistratu, którzy wyjadą do Kielc podamy po posiedzeniu zarządu miasta.

(z) **Zarząd fabr. „Zawiercie“ wypowiedział seminarjum zajmowany dotychczas lokal na pracownię robót.** Zarząd tow. akc. „Zawiercie“ wypowiedział lokal, zajmowany przez państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie na pracownię robót.

Seminarjum bez pracowni robót istnieć nie może i nie będzie miało nawet gdzie przechować inwentarza z pracowni.

Dyrekcja seminarjum poczyniła wszelkie starania, aby lokal na pracownię robót jednak otrzymać.

(z) **Z zebrania kupców i rzemieślników.** W sali domu ludowego odbyło się zebranie kupców i rzemieślników w sprawie otwierania sklepów w niedzielę i święta. Na zebraniu jednogłośnie postanowiono, aby sklepy w święta i niedziele były zamykane i taką rezolucję wysłano do władz.

(z) **Posiedzenie komisji elektryfikacyjnej.** W sobotę, w magistracie odbędzie się posiedzenie komisji elektryfikacyjnej, na którem prawdopodobnie zostanie ostatecznie uzgodniona umowa z przedstawicielami tow. „Sieci elektrycznych“.

Z sądu okręgowego w Sosnowcu.

Nie fałszuj książki!

Przed sądem okręgowym w Sosnowcu sekcji uproszczonej zasiedli onegdaj na ławie oskarżonych Stefan Wilk lat 20 i matka jego Walerja, lat 41, mieszkańcy Klimontowa, oskarżeni o to że pierwszy przerobił dokument kopalni „Jerzy“, mianowicie wyliczenie zarobku jego ojca, zmieniając cyfrę zarobku na większą, druga zaś, że przerobiony dokument ten użyła za autentyczny, przedstawiając go w ambulatorjum kasy chorych w Klimontowie, w celu otrzymania zasiłku.

Sąd skazał Stefana Wilka na miesiąc więzienia, z zawieszeniem wykonania kary i 5 zł. opłat sądowych, zaś Walerję Wilk, wobec braku dostatecznych dowodów winy, uniewinnił.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat miasta Będzina podaje do publicznej wiadomości, że z dniem 2 maja r. b. zostanie dla ruchu kołowego

zamknięta ulica Kościuszki.

Objazd ul. Małobądzką i Sielecką, aż do odwołania.

Będzin, dnia 25 kwietnia 1927 r.

Magistrat.

Drobne ogłoszenia.

Nauka i wychowanie.

Kursy kroju szycia sukien, bielizny, haftu, Sosnowiec, Kołłątaja 11 Nowakowska.

Różne.

Zgubiono broszkę kameę oprawioną w złocie między Walcownią i cegielnią „Hr. Renard“. Uprasza się znalazcę o łaskawe doręczenie za nagrodą pod adresem: Walcownia Hr. Renard, dom nr. 3 Grabowski.

Józef Janasak zgubił książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Jarocin.

Bardziński Mieczysław zgubił książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Będzin.

Drukarnia Handlowa R. MONSIORSKI Będzin Plac 3-go Maja 4.